

Основними видами політичної залученості серед політично активної студентської молоді були когнітивно-електоральна та дієво-практична, а політичної мотивації – ціннісно-орієнтована та інструментальна політична. Основними психологічними детермінантами прояву політичного ціннісного рівня свідомості є загальна структура ціннісних орієнтацій, у якій провідне місце посідають цінності соціального, етичного та пізнавального рівнів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Результати дослідження дають змогу окреслити перспективи подальших теоретичних і практичних розробок, що впливають із його контексту. Перспективними, зокрема, можуть стати лонгитюдні дослідження динаміки формування та прояву політичної культури студентської молоді, більш детальний аналіз когнітивно-рефлексивних механізмів її актуалізації, визначення особливостей прояву політичної культури у різних вікових, статевих, регіональних, професійних групах.

Список використаної літератури:

1. Васютинський В. Інтеракційна психологія влади / Вадим Васютинський. – К. Поліграфічна ділянка КСУ:, 2005. – 492 с.

**ПСИХОЛОГІЧНЕ ВИВЧЕННЯ ТА КОРЕКЦІЯ ОБРАЗУ Я У
САМОТНІХ ЖІНОК**

УДК 159.972

Тетяна Володимирівна Дмитрова,

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри психології,

Катерина Петрівна Дюг,

студентка II-го курсу спеціальності «Практична психологія»,

КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»

Актуальність дослідження. На сучасному етапі громадського життя все більш зростає інтерес до різних форм і методів психологічної допомоги людині, оскільки психічне здоров'я кожного визначає здоров'я нації в цілому. Повноцінна особистість це, насамперед, вдоволена в основних сферах життя людина. Безперечно, сфера сімейно-шлюбних відносин є однією з найважливіших для людини. Для жінки близькі та задовільні відносини з навколишніми, насамперед із протилежною статтю, багато в чому визначають благополуччя і спроможність її як особистості. Самотня жінка, окрім власних страждань, доставляє масу проблем оточуючим її людям.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблеми самотності останнім часом приділяється значна увага. Зокрема, були вивчені наступні її аспекти:

- взаємозв'язок самотності і самооцінки (Л. Пепло, М. Міцели і Б. Морам та ін.).

- психологічні особливості переживання жінками самотності та її вплив на особистість жінки. (А. Бандура та ін.);

- аналіз самотності як емоційного стану (Р. Вейс та ін.).

Метою наукової публікації є теоретичний аналіз психологічних особливостей формування «образу Я» у самотніх жінок.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як наукове поняття «образ Я» увійшов в ужиток спеціальної літератури порівняно недавно, можливо тому в літературі, як вітчизняній, так і зарубіжній, немає єдиного його трактування; найближче за змістом щодо нього перебуває поняття самосвідомість. Але «образ Я» – поняття менш нейтральне, у тому числі несе в собі оціночний аспект самосвідомості. Це динамічна система уявлень людини про себе, у яку входить як власне усвідомлення своїх фізичних, інтелектуальних й інших властивостей, і самооцінка, і навіть суб'єктивне сприйняття зовнішніх чинників, які впливають на цю особистість [1-3].

Усвідомлення людиною світу не зводиться до відображення лише зовнішніх об'єктів. Фокус свідомості може бути спрямовано і на самого суб'єкта, на його власну діяльність, його внутрішній світ. Таке усвідомлення людиною самої себе отримало в психології статус особливого феномена – самосвідомості.

Образ Я – представляє собою динамічну систему уявлень людини про себе. Він формується під впливом досвіду кожного індивіда. Ця система становить основу вищої саморегуляції людини, на базі якої вона будує свої стосунки зі світом, що її оточує.

Самосвідомість у психологічній літературі розглядають як складне родове утворення в структурі психіки особистості, а образ Я – як видове. Образ Я – продукт самосвідомості, тобто є усвідомленням та оцінкою індивідом себе як суб'єкта практичної і теоретичної діяльності, ідеалів, переконань, які мотивують його активність. На відміну від самосвідомості, образ Я, крім усвідомлених компонентів, містить «несвідоме Я» на рівні самопочуття, уявлень. Головна функція образу Я — забезпечити інтегрованість, цілісність, індивіда, його особистісну сутність досягти суб'єктивної гармонійності.

Період соціально-економічних змін в суспільстві супроводжується процесами взаємного відчуження і сприяє збільшенню кількості самотніх людей, у яких образ Я, як продукт самосвідомості, не відповідає реальній ситуації. Самотність є однією із складних психологічних проблем сучасної людини, на виникнення якої впливають не тільки суспільні, а й особистісні фактори. Тому доцільно розширювати й поглиблювати цілісне уявлення про досліджуваний

феномен. Багатоаспектне дослідження особливостей переживання жінками самотності дозволяє розробляти ефективні стратегії його подолання, адекватні для сучасної соціальної ситуації.

При вивченні самотності і підходів до вивчення образу Я виявлено взаємозв'язок між ними, який виявляється в тім, що переживання самотності людиною накладає відбиток на її образі Я і водночас специфіка образу Я може стати причиною її самотності.

Н. В. Самоукіна вважає, що особливості жіночої самотності багато в чому залежать від причин, що їх породили, і, у свою чергу, впливають на них, підсилюючи або послаблюючи їхню дію [4, с. 152].

Висновки. Теоретичний аналіз дозволив сформулювати наступне:
1. Сформоване цілісне Я жінки відображає її розуміння і прийняття себе. Самотність можна діагностувати за такими психологічними показниками: самоідентифікація, самооцінка і впевненість у собі, рівень домагань, індивідуальність, жіноче начало.

2. На сучасному етапі розвитку суспільства, коли в силу політичних, економічних, соціальних змін відходять у минуле чіткі розмежування виключно жіночих сфер діяльності і суто чоловічих, життя вимагає більш гнучких гендерних моделей для здійснення життєвого шляху, побудови гармонійного внутрішнього світу. У цьому аспекті досить актуальним є правильна побудова образу Я у самотніх жінок, які складають значну частину населення України.

Подальші дослідження передбачають пошук шляхів і методів психокорекції образу Я самотніх жінок, що будуть найбільш ефективними у роботі психолога.

Список використаної літератури

1. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание/ Пер. с англ. – М.: Прогрес. – 1986. – 421с.

2. Гуменюк О. Психологія Я- концепції. – К.: Економічна думка. – 2002 – 186 с.

3. Дмитрова Т. В. Образ Я як регулятор міжособистісних стосунків у ранній юності: дис. кандидата психологічних наук.: 19.00. 01. – К., 1993. – 187с.

4. Самоукіна, Н.В. Женское одиночество: полноценная жизнь или страдание? / Н.В. Самоукіна. – М.: ООО «Издательство Астрель», 2004. – 252 с.